

ĒTIKAS KOMISIJAS

Lēmums

(Anonimizēts)

Nr. 1 /4-14

Komisija izveidota ar LSM galvenās redaktora 03.10.2025.Rīkojumu nr.7/3-1

VSIA "Latvijas sabiedriskais medijs" (turpmāk – LSM) Ētikas komisija (turpmāk – Ētikas komisija) 2025.gada 7.oktobrī septiņu personu sastāvā

konstatē:

[1] LSM saņēmusi Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuda 2025. gada 4. septembra Atzinumu Nr. 25/6-3 par 2025. gada 11. augusta iesniegumu (turpmāk – Atzinums) (Par LSM žurnālistes (turpmāk – Žurnāliste) teksta ierakstiem tiešsaistes sociālo tīklu individuālajos profilos).

[2] Atzinumā norādīts, ka Žurnāliste 2025.gada 7.augusta ierakstos tiešsaistes sociālo tīklu „X” un „Facebook” individuālajos profilos ievietoja attēlu ar Latvijas Bankas 2005.gadā publicēto sapņu scenāriju. Ievietotais attēls nebija pilnīgs, tajā nebija iekļauta būtiska daļa, kas satur nosaukumu „sapņu scenārijs”. Nepilnīgais attēls ļāva Žurnālistei manipulēt ar informāciju, nosaucot attēlu par Latvijas Bankas prognozi.

[3] Žurnāliste skaidro, ka tūlīt pēc Latvijas Bankas aizrādījuma labojusi ierakstus, norādot, ka minētais attēls atspoguļo nevis prognozi, bet scenāriju. Apgalvo, ka ieraksta mērķis nav bijis manipulēt ar informāciju, attēls ticis ievietots diskusijas ilustrēšanai.

[4] Atzinumā pausts, ka izvērtējot kontekstu, kādā Latvijas Banka 2005.gadā publicējusi attēlu ar sapņu scenāriju, skaidri noprotams, ka attēls veidots, lai ilustrētu ironiju, kritisku attieksmi, paužot attēlotā scenārija aplamumu. Šī iemesla dēļ attēla izmantošana, lai salīdzinātu tā laika un šībrīža prognozes uzskatāma par neprecīzas, neobjektīvas, sagrozītas, faktiem neatbilstošas informācijas publicēšanu.

[5] Atzinumā norādīts, ka Žurnāliste vērtētajos teksta ierakstos tiešsaistes sociālo tīklu „X” un „Facebook” individuālajos profilos nav atbilstoši pastāvošajām iespējām ievērojusi LSM Redakcionālajās vadlīnijās izteiktās prasības un ieteikts LSM Ētikas komisijai izvērtēt Žurnālistes rīcības atbilstību LSM Rīcības un ētikas kodeksā noteiktajam.

Ētikas komisija secina:

[6] Lai gan Žurnālistes rīcība nav vērtējama kā tīša, nelabticīga sabiedrības maldināšana, neprecīza attēla publicēšanas rezultātā Žurnālistes publicētais ieraksts bijis maldinošs.

[7] Neprecīzas, neobjektīvas informācijas publicēšana arī privātajos sociālo tīklu profilos vērtējama kā darbība, kas mazina LSM uzticamību.

Ētikas komisijā vienbalsīgi nolemts:

1. Žurnāliste, veicot Atzinumā izvērtētos ierakstus tiešsaistes sociālo tīklu „X” un „Facebook” individuālajos profilos, nav ievērojusi šādas normas:

1) LSM Rīcības un ētikas kodeksa 6.1 punktu: *“LSM darbinieki publiskajā komunikācijā ir godīgi un atbildīgi. Izmantojot savas pilsoniskās tiesības uz vārda un rīcības brīvību, LSM darbiniekiem ir jāizvairās no darbībām, kas mazina LSM uzticamību.”*

2) LSM Rīcības un ētikas kodeksa 6.6. punktu: *„LSM darbinieki ievēro ētikas normas arī savos sociālo mediju privātajos profilos un citās interneta vietnēs. LSM darbinieku privātajos kontos ieteicams uzsvērt, ka tiek pausts personīgais viedoklis. Jāatceras, ka arī privāti pausts viedoklis ir LSM darbinieka viedoklis, tādēļ rūpīgi jāpārdomā sava uzvedība, kā publicējot informāciju, tā daloties ar informāciju vai paužot viedokli par to. Viedoklim jābūt izsvērtam, pamatotam un izteiktam pieklājīgi.”*

3) Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā noteikto: *“Žurnālisti ievēro profesionālās ētikas normas arī savos sociālo mediju privātajos profilos un citās interneta vietnēs. Žurnālistiem jāizvairās no rīcības un komentāriem, kas grauj uzticēšanos LSM, un jāatceras, ka žurnālists nevar ietekmēt to, vai citi viņu uztvers kā LSM darbinieku (profesionāli) vai privātpersonu.”*

2. Rosināt tiešajai vadītājai izteikt mutisku aizrādījumu Žurnālistei par minētā regulējuma neievērošanu.

3. Ieteikt LSM valdei turpināt darbinieku izglītošanas procesu izpratnes veicināšanai par komunikāciju un pieļauto kļūdu labošanu privātajos sociālo tīklu kontos.

4. Lēmumu paziņot LSM galvenajai redaktorei, LSM valdei, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombudam un Žurnālistei.

5. Anonimizētu lēmumu publicēt LSM tīmekļvietnē.